

Joost Groeneveld

Het conservatisme van Hans Hoogervorst

Hij was onthutst over de zware onderkapitalisatie van de banken die ondanks de voorafgaande buitensporige winsten zo afhankelijk van de overheid bleken te zijn. Het hele monetaire beleid is sterk gericht op het overeind houden van de financiële sector. En daar hoort de hypotheekrenteaftrek bij: het bankwezen is in zijn financiering kwetsbaar door de enorme hypotheekschuld. Hetzelfde geldt voor de huiseigenaren met hun tophypotheeken die niet hoeven te worden afgelost.

De conclusie van Hoogervorst – want het is Hans Hoogervorst die deze uitspraken in *Het Financieele Dagblad* van 9 april 2011 liet optekenen – is dan ook simpel: opgeschroefde kapitaaleisen voor de banken en geen aflossingsvrije tophypotheeken meer voor huiseigenaren.

'De kapitaaleisen dusdanig opschroeven dat buitensporige winstgevendheid niet meer kan voorkomen. Dan gaan die beloningen ook in de pas lopen'. Dus ook geen bonusprobleem. Zo heeft Hoogervorst het beredeneerd, hoewel – over bonussen gesproken – Hommen een 'ontzettende nette vent is' en 'men in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten daar om lacht. De eerste de beste dealer verdient dat. En misschien meer'. Eenvoud en relativering zijn de ingrediënten van deze haarlemmerolie.

We moeten van Hoogervorst dus allemaal meer sparen. Sparen doe je voor 'later'. Maar we sparen al zoveel. In onze pensioenfondsen zit naar men zegt € 800.000.000.000. Daar komt nog een paar honderd miljard euro bij die gewoon zijn gespaard. En natuurlijk is er de waarde van het huizenbezit waarop die vermaledijde hypotheeken zijn gevestigd. Alles bij elkaar is dat nogal wat. Menno Tamminga (NRC, 9 april 2011) noemt bedragen die optellen tot € 2.800 miljard. Al dat geld hebben we vast niet helemaal nodig als we allemaal op 65-jarige leeftijd onze hypotheeken hebben afgelost. Waarom nog meer sparen?

Het mooie van zo'n niet afgeloste hypotheek is dat die wordt afgelost uit de erfenis: dat huis waar de hypotheek op is gevestigd. Het is waar: er zal niet zo veel successiebelasting op overschieten, maar ja, er is al zoveel Vpb en IB en BTW en accijns betaald, naast de vermogensbelasting, de OZ-belasting, overdrachtsbelasting, BPM en de wegenbelasting, dat het een wonder mag heten dat hier en

daar toch een erfenisje overschiet. Kortom, er valt met al die belastingen en verplichte afdrachten niet altijd meer zo heel veel te sparen. Bovendien moet onze economie groeien door onze bestedingen, niet door onze besparingen. Door meer te sparen en minder te besteden, lok je uit dat lage rente en bescheiden dividend de spaarder geen premie meer opleveren. In feite is er dan geld over. Was dat niet de oorzaak van de crisis: dat door de bestaande overliquiditeit het risico niet werd ingeprijsd? Oh nee, die overliquiditeit dient voortaan voor de opgeschroefde kapitalisatie-eisen bij de banken.

Spaarzin wordt niet bevorderd door de nu bestaande rentetarieven. Je moet daarom de oplopende inflatie op alternatieve wijze verslaan. Namelijk door nu te kopen en zoveel mogelijk schuld aan te gaan en die zo laat mogelijk af te lossen tegen de geïnfleerde euro's van later. Misschien een ideetje voor de minister van Financiën die Hoogervorst ooit was: nu voor lange termijn heel veel goedkoop geld lenen. Herbelegging buiten de randen van Europa levert heus nog wel wat op: voor de overheid allemaal netto. Zodra de marktrente stijgt, worden de obligaties minder waard, en dan koop je ze terug. Basel en de AFM zullen dat wel verhinderen. Daarom moeten we sparen. En vaststellen dat de koopkracht van ons pensioen afkalt, en de waarde van ons huis daalt omdat de financiering bij de koper op die dwangmatige besparingen vastloopt. Ik zou verwacht hebben van de toezichthouder die Hoogervorst was, dat hij voor lagere hypotheekrente zou hebben gezorgd. Maar blijkbaar gaan de banken inderdaad voor.

Hoogervorst vertelde deze dingen bij zijn afscheid van de AFM. Hij wordt de nieuwe voorzitter van de IASB. Zet hij daar – als opperste regelgever voor de jaarrekeningen van ondernemingen – de geïnfleerde lagere economische waarde van het vastrentende vreemd vermogen op de balans, of moet dat toch maar liever het nominale bedrag zijn? Hij gaat zelf 'heel conservatief met zijn geld om' (*Het FD*, 9 april 2011). In accountancy is dat al jaren een gewaardeerde eigenschap. Economie is iets anders. **An**

Joost Groeneveld RA RV, directeur Wingman Business Valuators B.V., Breda.